

[Korsgaard.]

den op, er det dog lige godt ikke saa lidt i Retning af et Forsøg. Nu er jeg, som dog til en vis Grad er Tekniker, ingenlunde imod, at man gør Forsøg — min egen lille Virksomhed er stort set opbygget paa det ene Forsøg efter det andet —, men der skal være et vist Forhold i Tingene, og jeg vil hævde, at Danmark er et alt for lille Land, tørvejordsmæssigt set, til at være Foregangsland i teknisk Henseende paa dette Omraade. Det er jo klart, at hvor det drejer sig om Lande med overmaade store Strækninger af Tørvejord, spiller det i Virkeligheden en meget ringe Rolle, om der sættes 2—3 Millioner til, hvis der saa virkelig kan komme noget ud af det. Anderledes ligger Forholdet for Danmarks Vedkommende, idet de Omraader, hvor der overhovedet kan være Tale om at lægge Briketfabrikker, er saa overordentlig faa. Derfor kan jeg for saa vidt give den Betragtning Medhold, at det var uheldigt, ja, et Fejlgreb, om man vil, at Erhvervenes Laanefond i sin Tid laante Penge til Ingeniør Nyboe, der startede Virksomheden, men lad nu gaa med, at de gjorde det! Men saa gjorde man igen et Fejltræk, idet man vilde redde Pengene. Dengang drejede det sig om et Laan paa 400 000 Kr., nu er vi oppe paa 1½ Mill. Kr., som stort set skal afskrives alle sammen. Men, naar man nu er kommet saa vidt, som man er, og det gaar fremad Aar for Aar i Retning af at skabe en bedre Drift — og det vil igen sige en Produktionspris, der er mindre end den hidtidige — og fremskaffe en Vare, som Folk synes bedre og bedre om, efterhaanden som de lærer den at kende, og Situationen oven i Købet er den, at Priserne paa udenlandsk Brændsel er stigende, ja, saa synes jeg ikke, at Tidspunktet nu er det rigtige til at opgive det hele, saa meget mindre som jeg tror, at Ministeren har Ret i, at der er en ikke ringe Sandsynlighed for, at Fabrikken i det Aar, der kommer, i hvert Fald vil kunne klare sig med et overmaade ringe Tilskud og muligvis oven i Købet vil give et Driftsoverskud, vel at mærke, naar man ser bort fra Forrentning og vel ogsaa fra en væsentlig Del af den Afskrivning, som Driften helst skulde betale. Men altsaa, alt i alt mener jeg, at det vil være uklogt paa det nuværende Tidspunkt at holde op. Jeg er enig med Ministeren i, at det vil være ønskeligt, at man i hvert Fald ogsaa prøver det kommende Aar, hvor Driftslederen netop venter sig meget store Resultater af en Fræsning af Tørvene i Stedet for den Skrabning, som hidtil har fundet Sted, men, som sagt,

jeg mener, det vil være uklogt at holde op paa dette Tidspunkt.

Oluf Pedersen: Da det ærede Medlem Hr. Hans Hansen (Rørby) er indesneet i Herning og derfor ikke selv kan tage sig af dette Spørgsmaal, som nu er rejst her igen, og som han i Fjor var inde paa, finder jeg Anledning til at sige, at naar det ærede Medlem Hr. Hans Hansen (Rørby) ikke, som det ærede Medlem Hr. Himmelstrup paa-stod, var gaaet ud af det Udvalg, der var nedsat vedrørende Fabrikkens Forhold, saa var det i og for sig ikke, fordi han godkendte denne Fabrik, og det gav han ogsaa Udtryk for i Fjor, hvor han udtalte, at det var bedst, om denne Fabrik blev begravet i den Tørvejord, den er opstaaet af.

I dette Udvalg havde det ærede Medlem Hr. Hans Hansen (Rørby) imidlertid udmærket Lejlighed til at følge, hvordan det gaar, naar man blander Staten ind i Erhvervslivet. Her ofrede Staten op til 1½ Mill. Kr., og Resultatet var, at man ikke alene maatte se bort fra Forrentning af disse Penge, men man maatte yderligere give 100 000 Kr. i Tilskud til Opretholdelse af Virksomheden. Den højtærede Handelsminister siger, at nu staar det bedre til, nu kan man vente at faa et bedre Resultat end tidligere, og man spørger saa uvilkaarligt: hvad vil det sige, at der er et bedre Resultat nu end tidligere? Er Underskuddet blevet mindre? Jeg tror ikke, det er Tilfældet, men man har simpelt hen lavet en saadan Ordning, at man i Stedet for at give Fabrikken et direkte Tilskud har givet den en Beskyttelse ved den Aftale, der er sluttet med Tyskland, en Aftale, som for saa vidt er hemmelig. Man ved ikke, hvor meget denne Beskyttelse betyder, men jeg tror ikke, jeg tager meget fejl, naar jeg anslaaer den Beskyttelse, som Fabrikken har faaet, til de samme 100 000 Kr., som Fabrikken tidligere fik i direkte Tilskud, og saa er Fabrikkens Forhold for saa vidt ikke blevet forbedret. Der er blot sket det, at det direkte Underskud, som var synligt, har man lavet om til et Underskud, som ikke er saa let at faa Øje paa, og saa mener man, maaske, at nu, da Folk ikke kan se, hvad der foregaar, kan man fortsætte denne Virksomhed.

Jeg tror, det ærede Medlem Hr. Himmelstrup har Ret i, at det vilde være bedre, om denne Virksomhed blev likvideret hurtigst muligt, og at Staten trak sig ud af det. Jeg mener, det er en meget daarlig Maade, Staten her anbringer sine Penge paa, og